

Mehmet Ali akır'ın anısına...

Uça xomina Samed Behrenji

Orijinal Adı:

ماهى سياه كوچولو

Lazcaya eviren: İrfan . Aleksiva & Sevinç Alçiçek
Resimleyen: Zeynep züm Ak

Pedagojik danıřman: Peri Yüksel
Alfabe tasarımı: Reyhan Yıldırım

Sesli Kitap:
Seslendiren: Sevinç Alçiçek
Mix-Mastering: Akın Gülhan
Teknik Düzenleme: Jongjin Jeong

ISBN 978-605-64658-0-2

Baskı: Sena Ofset Ambalaj, Matbaacılık San. ve Tic. Ltd.şti.
Yakuplu Mah. 194. Sok. 3. Matbaacılar Sitesi N:1 D: 465 Beylikdüzü - İstanbul
Telefon: +90 212 613 38 46
Sertifika No: 45030

Gola Kültür Sanat ve Ekoloji Derneđi © 2014
İrfan Çađatay A Aleksiva © 2021

Gola Kültür, Sanat ve Ekoloji Derneđi
Merkez Mah. Hatice Halim şahinler Sok. No: 13/3 Fındıklı-Rize
golader@gmail.com

Bu kitabın e-kitap ve sesli kitap formatına www.gola-der.org/uca-cxomina adresini ziyaret ederek ya da kitabın arkasındaki QR kodunu okutarak ulaşabilirsiniz. Görüş ve önerileriniz için irfancagatay@hotmail.com adresine yazabilirsiniz.

Bu kitap ücretsizdir!

Bu kitap **Avrupa Birliđi Sivil Düşün Programı** kapsamında Avrupa Birliđi desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğın sorumluluğu tamamıyla İrfan ađatay'a aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Avrupa
Birliđi **sivil
düşün**

Uça Çxomina

Samed Behrengi

Lazuri: İrfan Ç. Aleksiva & Sevinç Alçiçek

Mğaru: Zeynep Özüm Ak

Zuğaşi kvicis, ar kçini çxomi viťojur viťoşi bere do motalinape muşi okikorobudorťun do hentepes meseli uřaramitamťu:

Žoxle, nana muşi řala řalis na skiduťu ar Uça Çxomina korťu. Ham řali, raķaniş dudis ar kvaşen gamapuťu do skurişi gelamtumani řele geloumťu.

Çuťa Çxomina do nana muşişi oxori, uça ar kvaşi arinis rťu. Poşlepe oxori mutepeşi, otvasťeri gatveťes. Çuťa Çxomina do nana muşi seri poşlis ežancirťes. Çuťa Çxomina toli muşiťe oxori mutepeşişen mtutaşte ožiramu iťurťu.

Nana do motali muşik lumcişakis artikartis eķontxozuťes, tenora majura çxomepes anťalapuťes do mani-mani ar mťko svas goluķařamťes do moluķařamťes. Nana muşik na dosku viťviťoşi makvalişen ar haya xvala doskidudorťun.

Çuťa Çxomina ham ndřalepes dido mezmoneri rťu do dido var iřaramitamťu. Mangu-mangu ar ham řele ar hem řele ulun-mulun, dido ora nana muşiş eķantxozeťu. Nana çxomik, motali gemzuli na uonun žiromťunati, ordoşa iķaasen-ya do afiķireťu, ala Uça Çxominaşi sixinti hem soişi sixintepes var nungamťu.

Çuťa Çxominak ar çumanişi, ordoşa, mjora var extuşakis nana muşi goķunžxinu:

— Nana, muntxa gižvare!

Nana muşik noncirepi:

— E bere çkimi, haži žirii ořaramituşi ora? Uķaçxe mižviķo var iveni? Açuçuťa kogoptitķo do, var iveni?

— Var nana, aķva va gomalen. Ma hakolen bigzalare!

— Mtilana idari, e skiri?

— Ho nana, bidare.

— Ho ala, va dotanaşakis so idare?

— Ham ğali sokşakis ulun, hea mebozmon, ğali na iĉoden sva va bżiraşakis guri va domanĉasen. Giĉkini nana, naĉo mtuta ren ‘ham ğali so iĉoden þea?’-ma do biduşun, ala daati va gamamasvaru. Ğomalumcişen doni ncirik var miĝu. Encami, bida do ğali na iĉoden sva soti ren ożiramuşi ıarari komepĉi. Başka svapes mu iven; hentepe dobigurare!

Nana muşik žizineri:

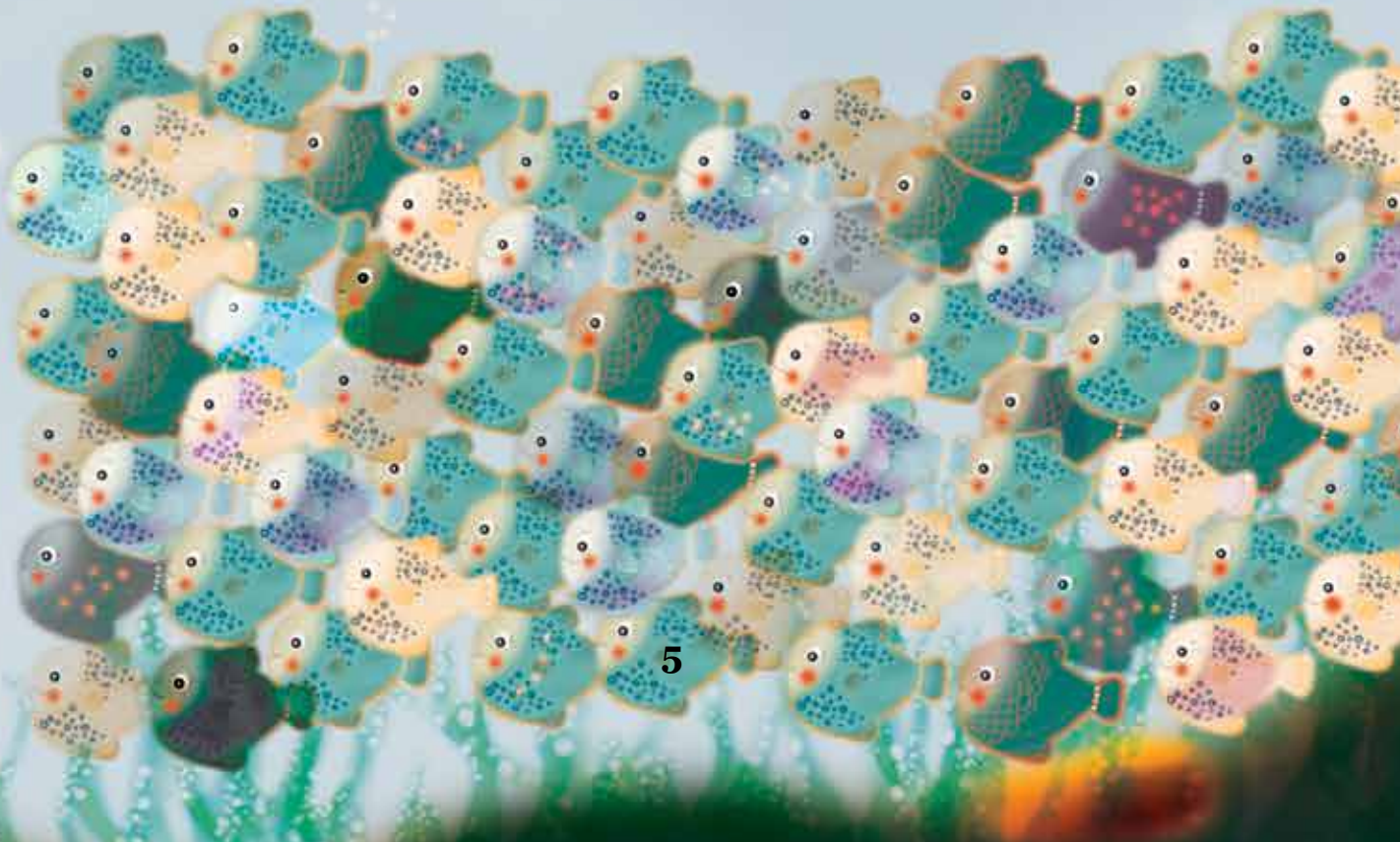
— Mati bere borţişkule haşteri mutxanepe biduşunţi. E skiri ĉkimi, ğalis sva do aĉra aveni! Aha, mutu ren, hak na žirom, hea ren. Ğali þanda gelulun do muşeburaşi koren, sotişati var ulun.

— E nana, mtelşei var iĉodeni? Seri iĉoden, ndĝaleri iĉoden, mtuta heşo, žana heşo...

Nana muşik goluncubalu:

— Haşteri didi nenape meıkoĉi; eiseli do ar kogobilat. Haţi oþaramituşi ora var ren, goxtimuşi ora ren!

— Var nana! Ma haşo goxtimus meþĉirdi. Gzas gedginu do oxtimu, majura svapes mupe iven ożiramu minon. Ham nenape mitirenpek domoguru-ya dogażonen, ala munderaşen doni ma hantepe ĉkimebura na biduşun giĉkiņas! Hemu-hamuşenti amuntxanepe kodobiguri. Ma na oxobożoni, kimi ĉxomepe ibadan do ikĉinanşıule ‘mżudişi orape golobuĉvit’-ya do geibgarnan. Ti mtepeşis xvala guris niĉuman, meiĉaman do irişen guri muxtaman. Ma mebozmon, mtilana oskidu na użumenan muntxa, ham ar mıko svas ibada do ikĉinaşakis golaxtimu do molaxtimu reni; vana dunyas başka soişi oskiduti iveni?

Çuťa Çxominak nena doçodinuşi nana muşik:

— E skiri, kodoli si! Dunya... Mo, dunyati mu tkvla ren? Dunya hak ren da, aha; oskiduti aha, pskidurt, koboret, mu gomçun allaise...

Nana do skirik oķiparamitamtesşi oxori mutepeşis ar didi çxomi konaxolu do amicoxu:

— Kale manžagire, bere ķala mot oķobut? Handğa goxtimuşa var ulurti?

Nana çxomik manžagireşi nenate oxorişen kogamaxtu:

— Nam oraşe moptit e da çkimi! Haži, berepek nanape mutepeşis nosi doguraman!

Manžagirek;

— Mu zořon, mu ivu?

Nana çxomik:

— Hele ham žipilas ožķedi, someepeşa bidare-ya do kodomidgitu! Dunyas muperepe iven, bida do bžirare-ya do řuris komemoxedu. Mçxu-mçxu nenape mižomers!

Manžagirek:

— Çe biçina, si mundes alimi do filozofi ivi do çku ambai va maves?

Čuťa Çxominak:

— Kale oxorca, alimi do filozofi mu tkvala ren, va miçkin, ala goxtimuşa çkva meþçirdi. Goxtimute domaçkindu, çkva va mebuxondur. Toli obdva do gomžkaşakis tkvanisteri bibadare do žoxleneristeri toli do uci motvaleri dopskidare. Va minon, oxožonamti?

Manžagirek;

— Mu þare do so bidare!... Muperi nenape!..

Nana muşik:

— Ar kačali bere çkimi hašo na ivaťu çkar va meþšventi. Nam ķaybanak bičina çkimi mođerdinu, va miçkin!

Čuťa Çxominak:

— Mitik va momođerdinu! Ma nosi do fikiri komiğun; oxobožonam, toli miğun; bzirom.

Manžagirek, çuťa çxominaši nanas:

— E da çkimi, he mağeibeťe penžo va rťui...

Nana muşik:

— Hea ķai gogaşinu; bere çkimis dido dolobuťu. E ķaybana!

Čuťa Çxominak:

— Nana, dubağun! Hea arkadaşı çkimi řu!

Nana muşik:

— Çxomi do penžoşı arkadaşoba; çkva mutu, þoťe va mignapuťu!

Čuťa Çxominak:

— Çxomi do penžo duşmani na rťesti va mignapun; ama tkva ķrima gožķit hemus.

Manžagirek:

— Hayak mžudişi iþaramitams.

Čuťa Çxominak:

— Mžudi-mžvada tkva iþaramitam!

Nana muşik:

— Hemus mudgiťu. Hek-hak doxeduťu do muperi nenape zořonuťu gogoćkondui?

Ćuťa Ćxominak:

— Hemoras mati domoğurinit; mati hešo nenape va bzořoni?

Ti mo giźkunamťat. Na oķobunan ognesźkule majura ćxomepeti moipines. Ćuťa Ćxominaši nenapek iris guri komuźkvinudorťun.

Ar badi ćxomik:

— Si guris memaćvaten dogazõnui?

Majurak:

— Će źipiliźa, si mogidgin.

Uća Ćxominaši nanak:

— Goinzorit! Mot doloburt bere ćkimis!

Xolo majurak:

— Oxorca, oxorca, oki bere sķanis na megomźkun terbie var megaćuźkule, hemindoras cereme mušiti źorare.

Manźagirek:

— Tkvanisťeri manźagire na mionunši oncğore maven.

Arti majurak:

— Iri va yoğerdinašakis, hati penźoši yaniše mendeboźkvat.

Ćxomepek oćopušení moxtesši arkadašepe muşik Uća Ćxominas kogoludgites do mušletines. Uća Ćxominaši nanak ar ķele burgulepe incaxams, ar ķeleti bgarineri: “Vuu! Bere ćkimi xes gamamistu! Mu řa do so bida? Nam ġalis biźkida!?”-ya ķoreźxumťu.

Ćuťa Ćxominak:

— E nana ćkimi, ćkimišení mot ibgar. Ham ķrima ćxomepešení ibgari.

Ar ćxomik mendralen ubecğu:

— Će bići, uncumeli mot iřaramitam!

Majuranik:

— İdaşkule dipişmani do kogoiktidorena çkva var elegikatamt.

Masumanik:

— Hantepe þalikarobaşı xavesepe ren; mot ulur!

Maotxanik:

— Hameis mu kusuri uğun?

Maxutanik:

— Hamušen başka dunya va ren, dunya na zoþon hameikala ren.

Maaşanik:

— Nosişa komoxti do goiktidorena, si nosiari ar çxomi na re hemoras oxobożonaten.

Maşkitanik:

— Mo, çku skande gegaperi borřit...

Nana muşik:

— Ma guris memiçvi do mot ulur! Mot ulur!

Açkva Çuťa Çxominas otkvoni nena va duskidudorřun. Alanepe muşik, maçxaşakis kogamaones do gzas kogyodginesşkule, Çuťa Çxomina hentepешen nażķetuşi:

— Arkadaşepe çkimi, kaobate! Ma mot gomiçķendinamt!

Arkadaşepe muşik:

— Si muço gomoçķondut? Si gomoķunzxinit; żoxle, þote na va biduşuntit mutxanepe si domogurit. Guri kaite, çkineri do guroni arkadaşı çkuni!

Çuťa Çxominak maçxaşen doluķaþu do ar řobas kodolulu. İptis goişaşu, ala uķaçxe řobas mçvireri golaonus kogyoçķu. Hemindoraşakis haķo didi řoba var użiruřu.

Makvalişen na gamaxtes şilya do şilya żķarkoþali řobas doloxetes do çxaþalamtes. Çuťa Çxomina žiresşkule eis eçopes:

— Mu þare, ar ożķedit hele! Çe, si muperi şei re?

Çxominak ar kai kogyożķedu do hentepes:

— Þaři nena mot zoþont! Ma 'Çuťa Çxomina' gemożin. Tkvan mu gcoxonan; okobiçinapat.

Ar żķarkoþalik:

— Çku artikartis 'żķarkoþali'-ya gebicoxumt.

Majurak:

— Jesti do soi komiğunan.

Artik:

— Ham dunyas çkunişen mskva miti, mutu va ren.

Artik, xolo:

— Skanis̄teri ŗorŗola do beti var boret.

Çxomik:

— Tkva haċo timoŗondineri na ivaċit ċkar va mepŗveni. Ala xolo dogixasurit. Tkvam uŗiramu na retŗeni haŗo iŗaramitamt.

ŗċarkoŗalepek gonċideri:

— Ćku uŗiramu boret, hoi?

Çxomik:

— Uŗiramu var rċitċo, dunyas didopes ti mutepeŗeni mskvanoba na uġunan kogaċkineċes. Coxo bile va gegoŗinan!

ŗċarkoŗalepek guri komuxtes, ala Ćuċa Ćxominak isa na zoŗons ŗiresŗċule nena meonktures do:

— Mŗudiŗ ti mot diċċendinam. Ćku ċaċa ndġas ċumaniŗi na geboċċaten lumċaŗakis dunyas biktert, ala ċkuniŗen gale, nana ċkuniŗen, baba ċkuniŗen gale ċkar miti va bŗiromt. Munċurepe va mebuxesaŗamt.

Çxomik:

— Tkva, ham ŗċariŗi moċobaleriŗen ugamaxtimu dunyaŗi goxtimuŗi suvali ikomti?

ŗċarkoŗalepek:

— Hamuŗen gale, ċkva dunya koreni?

Çxomik:

— Moro mu! Ar niduŗunit hele, ha ŗċari haŗo sole mulun do sole ulun, do ŗċariŗen gale ċkva mupe ren?

Žkarķořalepek:

— Žķariřen gale mus uřomenan? Ćku řķariřen meřa mutu var mařirunan. Kra kra kra! Si kogořubģi!

Uća Ćxominakti ořizinus komeću. Žķarķořalepe eķiřkuķo do gza muřis naonuķo Ćkva ķai ivařu. Uķaće, 'nana mutepeři ķala ar koķobiřaramitiķo'-ya:

— Nana tkvani so ren?

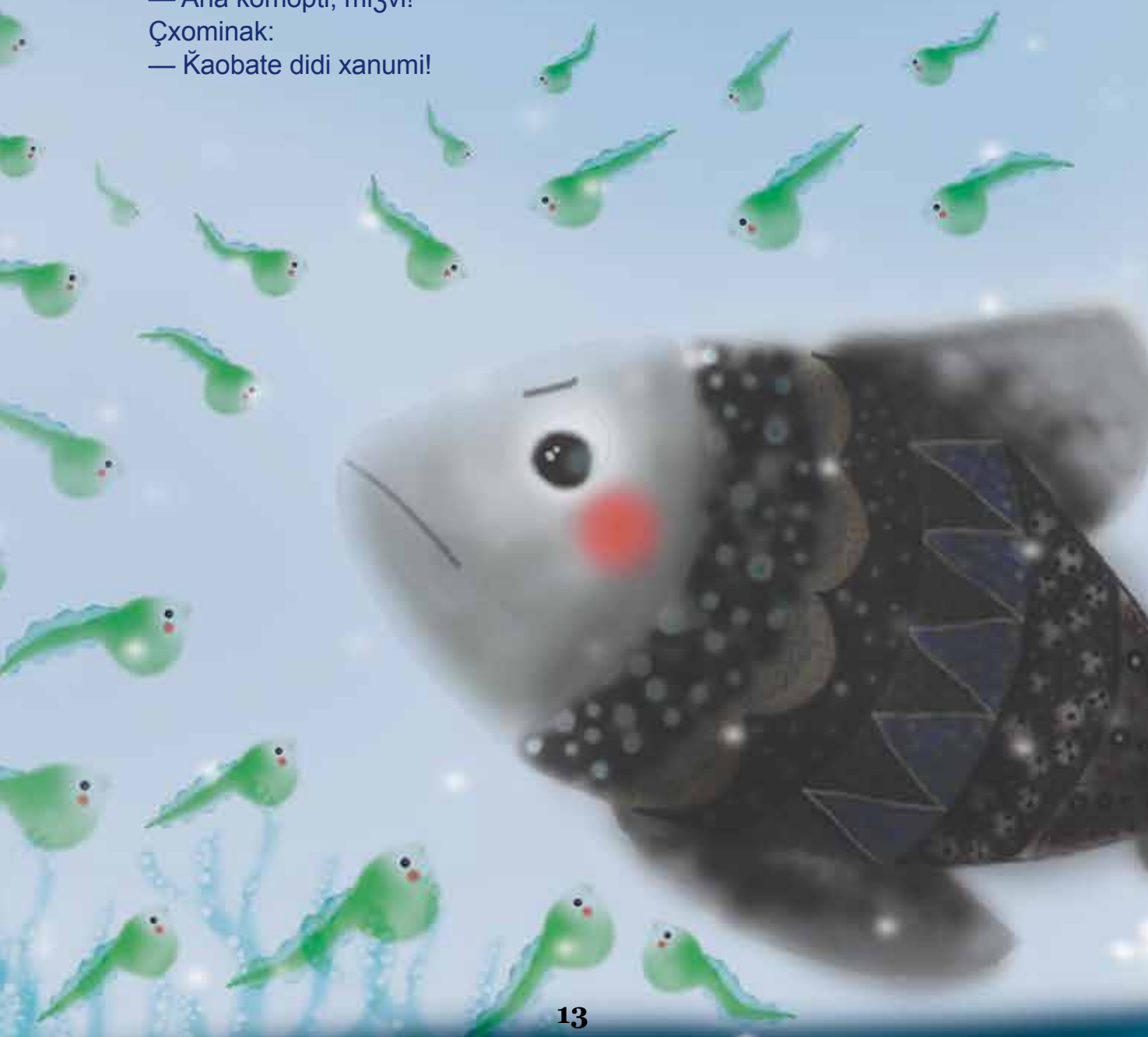
Hem saatis ar mřvabuři nenate emķutu:

Žķariři mřgas, kvas na yoxeřu mřvabuk řķaris na doluķařuřteri Ćxominaři yariře komoxtu:

— Aha komopti, miřvi!

Ćxominak:

— Ķaobate didi xanumi!

Mjvabuk:

— Će ĳaybana! Mu imĳkver!? Koĳiri ĳuĳuĳa berepe, ĳrazum do ĳrazum! Ma, dunya na uĳomenan muntxani ham ųoba xvala na ren, na oxoboĳonare ĳonari komebuxondi. Hayde, gza sĳanis naoni; berepe ĳkimi nosis mot gamoonam!

ĳuĳa ĳxominak:

— Na nuxondi oraųi oųi fara ĳkva nuxondiĳoti uĳiramu doskidare!

Mjvabus guri komuxtu do Uĳa ĳxominas kogyaĳapxu. ĳxomina gestu do tude kogyaĳĳidu; tudeni ĳoųloĳis munturepe komoųobĳu.

Endriĳa-gendriĳa ar ruba rĳu. ĳaliųi ųĳariti jur-sum fara monĳineri rĳu, ama raĳanepesen rubas doliĳĳedikon, ĳali ar ĳĳe noĳepesĳeri iĳireĳu. Raĳaniųen ar didi kva gamalu do ĳali ĳele ingrinu, ųĳari jur xerĳiųe koĳortudorĳun.

Xe ĳonari mĳxu ar mxalalek, kvas imĳorinams, yuzini ųĳarepesen na gamionu mjvabu xiųirepunas na ipxors momĳxuace ar ĳarĳanis oxosarĳu. ĳuĳa ĳxominas birdemineųi ĳarĳani ųiruųkule aųkurinu; mendralen selami komeĳu. ĳarĳanik ĳuli-ĳuli goliĳĳedu:

— Naĳo nosiai ĳxomi re si! Memanĳi e bere, memanĳi!

ĳuĳa ĳxominak:

— Dunyaųi goxtimuųe bulur, tkvani avi ovapu ĳkar var biduųun.

Čarĝanik:

— Hešo paťi mot iduřun, mot gařkurineťas ĉe ĉxomina!

Čxominak:

— Paťiti var biduřun, mřkurinaceti var bore. Tolik na miřiram s do nosik na memikvatams giřumer.

Čarĝanik:

— Hešo renna, miřvi hele, tolik mu giřiru, nosik mu megikvatu do si na oĉopu guris na miĝun oxořoni?

Čxominak:

— Nena mot goktam!

Čarĝanik:

— Mjvabuři zořoni? ĉe, siti naķo aĝnose re! Mjvabu ķala řoťe ķai va bore; hemuřeni hentepe řĉopum. Ham dunya mutepeři xvala ren dařonenan do imřkvenan. Mati hentepes dunya miři xes oķaĉun, hea bořiram do oxobořonapam. ĉkva ořkurinoni mutu va dogiskidui e bere, memanĉi, memanĉi!

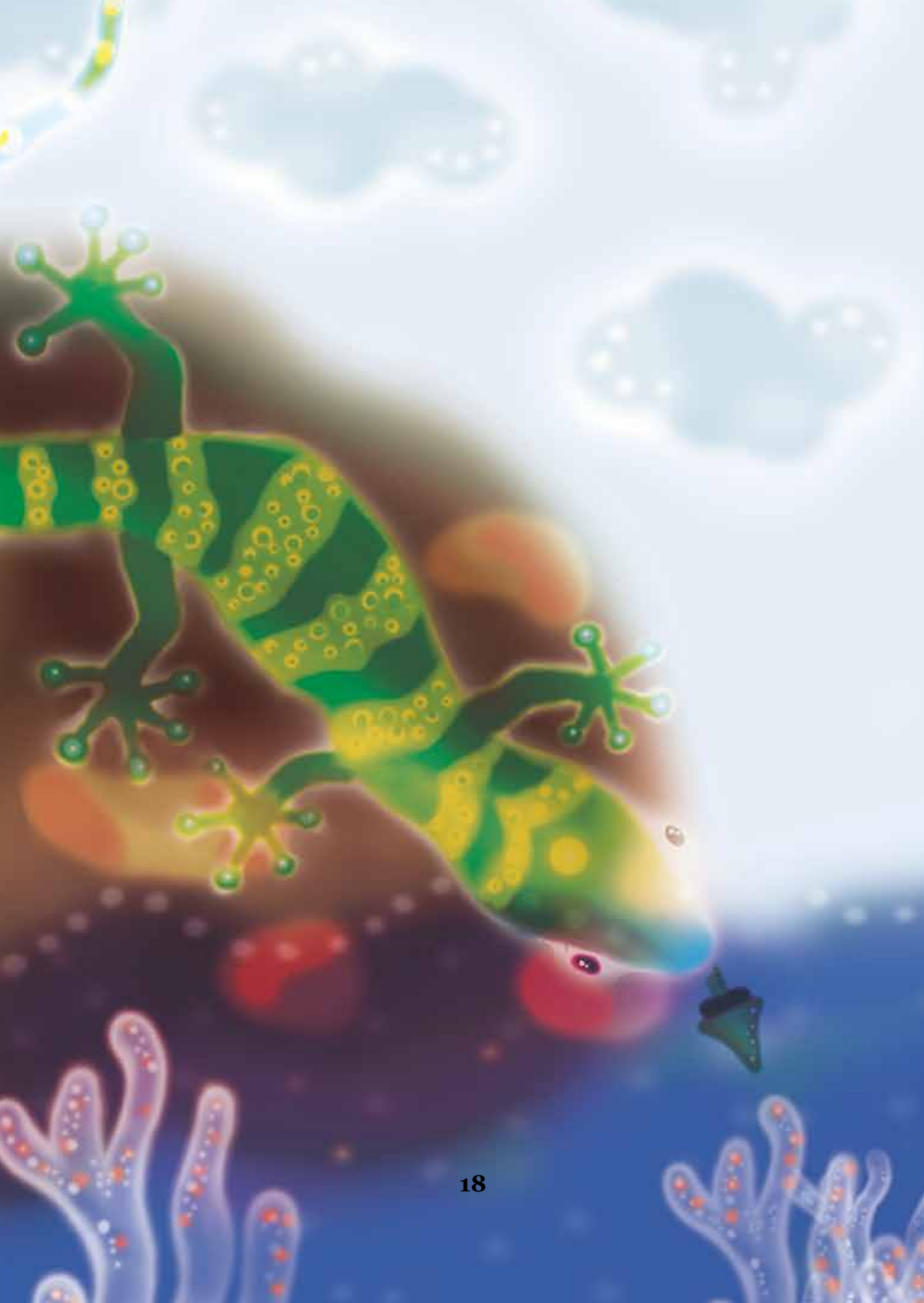
Čarĝanik nena doĉodinuřķule ĉuťa ĉxominař ķele yanpiri-yanpiri nanĉeťu. Ogzalu muři heķo ořiřinoni řťu ki, ĉxominak yuťaxu řiřa!

— E ĉxome! Si ogzalu va diguri do dunya miři xes oķaĉun sole giĉkiťasen!

Čxomik ĉarĝanis nařķu ķala, řķaris ar ĝari kodolantxu do na naķařuřteri ĉarĝani xiřilepes kodixu. Mxalalek ĉarĝaniři xali řiruři, hešo iřiřinu ki, řora mořtu do řķaris kodolulu. ĉarĝani ĉkva var eřalu. Omĉķeřuřa na moxtu berek mutepes na uxosars ĉuťa ĉxominak kořiru. Txalepek do mĉxurepek řķaris nanĉeťes. řicepe řķaris dolonřamťes do ar ķeleti řeťelamťes. Sersepe mutepeři skuris kodolodgitudorťun.

Çuťa Çxominak, txalepek do mçxurepek žkari oşves do igzaltesşkis doçu. Ukaçxe mxalales ucoxu:

— E mxalale çkimi, ma Uça Çxomina bore. Ğalişi çodina ožiramuşa bulur. Skanışeni nosiai do çkineri ar miti na re, mafikiren. Ar muntxa kkitxiķo diveťui?

Mxalalek:

— Muntxa ginon mkitxi.

Çxominak:

— Gzas řeliķanepe do nuķuxerxi çxomepe do mažižilepeşeni dido moşkurines. Hentepeşeni mutu kogiçkinna kodomoguri.

Mxalalek:

— Nuķuxerxi çxomi do mažižile hameepes var iven. Nuķuxerxi çxomi xvala zuğas iven. Ala řeliķani hameepesti iven. Soti moğerdare do řurva muşis kodolulare!

Çxominak:

— Muşi řurva?

Mxalalek:

— Řeliķanişi alis, dido žkari na eçopums ar řurva ežubun. Kimi çxomepek imçvirťanşi var uçkiťanşakis řurva muşis dolulaman. Řeliķanikti korbaşa gyolapams. Moro, řeliķanis gyari var unonna amşkorinaşakis çxomepe ham mbağus eşişinaxums.

Çxominak:

— Çxomi řurvas ar fara kodololasna çkva var gamaleni?

Mxalalek:

— řurva gamuçķidare, başka çare var uğun. Ma si ar xami komekça. Řeliķanik okçopasna, na gižvişteri dovare.

Mxalale ar kvaşi xuťulas amastu do çuçuťa ar xamite kogamaxtu.

Çxomik xami koyuçořu:

— E mxalale çkimi, iri guris niçum, naķo ķai oxorca re. Si muço gixvamiķo, va miçkin.

Mxalalek:

— Mutu va ren, e bere çkimi! Ma hamuŗteri xamepe opŗa miğun. Ora mavaŗķule dopxedur do danŗepeŗi hamuŗteri xamepe bikom do sķaniŗteri nosiari çxomepes meçam.

Çxominak:

— Çkimden oğune hakolen çxomepe çkva kogolaxtesi?

Mxalalek:

— Moro mu, didope golaxtes. Haŗi, hentepe ar partia dives do maçxome dido noçerdinaman.

Uça Çxominak:

— Domixaŗiri; nenak nenas moums, çaçara ren-ya, mot dogaŗoneŗas. Maçxome muço noçerdinaman, ar koxomoŗonapi?

Mxalalek:

— Kaŗa oras var oķoxenan. Maçxomek mosa gyudgaŗi, mosas meŗibğenan do zuğaŗi kviciŗakis mosa dolozdiman.

Mxalale kvaŗi ķaŗulas uci konodu do niucu:

— Ma haŗi çkva bigzala, berepe çkimi goķunŗxes.

Mxalale kvas meŗilu. Çxomina xolo gza muŗis kogedgitu. Didote muntxanepe xesaŗumŗu muŗeburaŗi: “ŗea, ġali zuğas anŗaleni? řeliķani var memaçkinuķo! Nuķuxerik majura nuķuxerxepeti oğurinams do ipxorsi şea? Maçxomes çkuni ķala mu zori uğun?”

Çuťa Çxominak ar ķele imçvirs, ar ķeleti iduřunťu. Gzařı na ren mťkos ađani ar muntxa řiromťu do ađani ar muntxa diguramťu. Maçxapeřen, geçaçxalonepeřen meķařinu do omçviru çkva ķai uřonťu. Ķařulas mjora nomjorařı menceli meřuxtamťu.

Ar svas, ar mskverik mani-mani řķari muřı řumťu. Çuťa Çxominak selami komeçu:

— E mskva mskveri, haķo mot dauřenam?

Mskverik:

— Avcik eķamçıřu do domřilu, aha mořķedi!

Çuťa Çxominas ķurřumi na maťu sva var ařiru, ama mskverik topaleri na uķařamťuřenı ileri na ren koxořonu.

Xola bařka ar svas, ķupek ar ķele imjorinamťes ar ķeleti luromťes, melendo ķele durecepeři řizape skuris kodolodgitudorťun. Mťkori mzgudapeři řura iri yeris kogondgitudorťun do řķaristi konaçudorťun.

Ondęeřķule skuri na goimçiranen ar svařa komoxtu. řķari hak ncalepunas gořuluťu. řķaris heķo manřinudorťun ki, Uça Çxomina ixelu. Uķaçe çxomepe komoxvadu. Nana muřıřen nařķuřen doni çkar çxomi var uřiruťu. Çxomepe Çuťa Çxominas kogapines:

— Mondo si hakoni va re?

Uça Çxominak:

— Ho, hakoni va bore. Mendrapeşen mopti.

Çuťa çxomepek:

— So ulur?

Uça Çxominak:

— Ğali na içoden svaşı ožiramuşe bulur.

Çuťa çxominapek:

— Nam ğalişı?

Uça Çxominak:

— Na dolopxert do na bimçvirt ğalişı.

Çuťa çxomepek:

— Çku ham yeris abca bužomert.

Uça Çxominak nena var eşıĝu. Ar çuťa çxomik:

— Ğeliķani na gzas golomidgites kogiķkini?

Uça Çxominak:

— Ho, komiķkin.

Majurak:

— Ğeliķanis naķo didi řurva na uĝunti kogiķkini řea?

Uça Çxominak:

— Het komiķkin.

Çkva çuťa çxomik:

— Xoloti idare, hoi?

Uça Çxominak:

— Ho, muntxa řtasen řtas, bidare!

Çuťa oraşı hamtepeşı ambai iris davu. “Ar uça çxomina mendrapeşen komoxtu. Abca so na içoden ožiramuşa nulun. Ğeliķanişati çkar var aşkurinen!” Jur-sum çuťa çxomikti Uça Çxomina ķala oxtimu kodolingonesnati, didi çxomepeşı şkurnate nena var eşaĝes. Bazi çxomepekti “Ğeliķani var řtuķonai sķan ķala komebulurřit, ama řeliķanişı řurvaşen maşkurinenan.”-ya użves.

Ĝaliŝi mzigas ar opuĉe korĉu. Opuĉari oxorcalepek do bozopek ĝaliŝi mzigas ŝeepe naxumĉes do angepe goĉxumĉes. Ĉuĉa Ĉxominak ar oras hentepeŝi þaramitepes uci meĉu, ar mzikati berepeŝi omĉviru seiri dovu do gza muşis kogedgitu. Lumcuĉuŝakis gza muşis naonu. Uĉaĉxe ar arinis meŝilu do dinciru. Seriŝ gverdis goĉkunĉxu. Oĉĉkeduŝa, mtutasĉek ŝĉkaris kodolitanu do mtel yeri kogoitanudorĉun.

Uĉa Ĉxominak mtutas dido oromĉu. Ĉxominak, mtutaste na gyotanams serepes poŝlepeŝen gamapstva do ar mtuta ĉala ar-jur nena dobiþaramitar-ya do niduŝunamĉu, ala nana muşik þanda goĉkunĉxuĉu do xolo poŝlepeŝe ĉele moizdamĉu do donciramĉu.

Ĉuĉa Ĉxomina mtutasteŝe kogamaxtu do mtutas:

— Muĉo re, e mskva mtuta!

Mtuta:

— Ĉai bore Uĉa Ĉxomina! Si so na rĉi ĉxomi, hak mu gorum?

Ĉxominak:

— Dunyaŝi oĉiramuŝeni mopti.

Mtutak:

— Dunya didi ren. Iri yeri varti gogalen.

Çxominak:

— Rřas! Na malasen řo bidare.

Mtutak:

— Çumaniřakis elaxunu guris mięuřu ala didi do uća ar mřula ham řele mulun; gořomatvasen.

Mtutak:

— E çxomina çkimi, isa dogiřvana, ma te řa mięuni! Te mјorak momçams do mati leřas mebotanam. Çkar va ognii, jur-sum řanařa řoçepek eputxa do memoxedanoren.

Çxominak:

— Heşo dulya diveni?!

Mtutak:

— Çetini dulya ren, ala řoçepek ar mutuř oxenu guris kodolingonesdorena...

Mtutas nena var açodinu. Uća ar mřula moxtu do mtutas komatu. Xolo iri yeri domřķupu. Çuřa Çxomina xvala kodoskidudorřun. Ar-jur tetiķe gořařeri mřķupi mřas amiřķedu. Uķaçe kvaři arinis meřilu do dinciru.

Çumanişe ordoşa goķun3xu. Muteburaşı na oķipurçinaman ar-jur çxomis każiru. Uça Çxomina goķun3xu žiresşı irik arte:

— Ndğa gatanas!

Uça Çxominak hentepe içinu:

— Ndğa gatanan! Soni keķemapinit.

Ar çuťa çxomik:

— Ho, ala xoloti maşkurinenan.

Majurak:

— Þeliķanişen dido gożomazdenan.

Uça Çxominak:

— Tkva naķo iduşunamt, þanda iduşunt, þanda iduşunt, oduşunus va meçirditi? Gzas gedgitatşı şkurinati gologilanoren.

Ala, gzas muço gedgites, gomtumanepe mutepeşis žķari epu, ar motragale moxtu do hentepes kogatves, iri ķele domżķupu. Omťinoni soti va doskidudorťun. Uça Çxominak þeliķanişı řurvas na dololes koxożonu.

Uça Çxominak:

— E ķatape çkimi, þeliķanişı řurvas kodoloblit, ala xoloti omťinoni gza komiğunan.

Çuťa çxomepek obgarus kogyoçķes. Hentepeşen arik na ren;
— Çkva omťinoni gza va domiskides. Haya nosi şkanite mağodes!
Moxti do momoğerdinit!
Ar çxomik xolo:
— Haži mtel gemişkvanoren. Vay ti çkunis!
Hem oras žķaris oşkurinoni ar oxirxinu kignu. Ėeliķanik xirxinamťu:
— Naķo dido žiŗi çxomi maçopu! Kra kra kra... Mtilana guris memaçvit!
Geşkus var gamamoxvebun! Kra kra kra...
Çuťa çxomepek oxveţinus kogyoçķes:
— E mance çkuni, umçane ėeliķani! Naķo žana ren, tkvanişeni dido
mskva nenape mignapuťes. Mixarsuvitķo do hem mskva nuķu şkani
gonžķiķo do kogamaptitķo, ėanda dokxvamumťit!
Ėeliķanik:
— Haži do haži va gegişkumert. Oķoğmaleri çxomepe komiğun. Tude
geižķedit...
Ĥurvaşi tudes çuçuťa ar-jur çxomi korťu.
Çuťa çxomepek:
— E mance çkuni, umçane ėeliķani! Çku mutu va ėit; mutu ķrima va
miğunan. Ha Uça Çxominak momoğerdines...
Uça Çxominak:
— Mşkurinacepe! Ham, mżudela ķinçi oxarsuvuşi obğe ren-ya
giçķinani, mot oxveżurt!
Çuťa çxomepek:
— Si na zoŗon ucik gignamsi! Haži žirare; mance çkuni ėeliķanik çku
mixasuranoren do si gegişkvasen!

ĀeliĀanik:

— Moro, tkva gixasuraten, ala ar Ńarĳi komiĳun. Ham mĳirĳinace ĳxomi doŃkidatna oxogiŃkvaten.

Uĳa ĳxominak mele keladgitu do ĳuĳa ĳxomepes uųu:

— Mot daicert, ham mųudela ĳinĳik ĳkuni oĳoŃiruŃeni haŃo zoĳons. Ma ar nosi kodologidvat...

ĳuĳa ĳxomepekti ti mutepeŃi moŃletinuŃeni Uĳa ĳxominas kogapines.

Uĳa ĳxominak ųurvas ar ĳocis keladgitu do mani-mani:

— MŃkurinacepe! Ar fara koniĳopit. Omĳinoni yeriti va giĳunan. Tkva mencil tkvanite ĳkimde mutu var gaxenenan.

ĳuĳa ĳxomepek:

— Si goŃkidaten do ĳku hakole mobuĳitaten!

Uĳa ĳxominak:

— Tkva nosi keloĳĳomit! Ma domoŃkidatnati soti va gamĳinenan. Mot moĳerdurt!

ĳuĳa ĳxomepek:

— ųuri ŃkaniŃ moŃletinuŃeni heĳo haŃo zoĳon, ĳku Ńa miduŃunti!?

Uĳa ĳxominak:

— Hemindoras memiucit; tkva ar gza goųiraten. ĳureri ĳxomepe ĳala ĳureriŃteri ųare. Hele boųĳedat ųeliĀanik oxogiŃkvanoreni, vana var? Na giųvit var daicertdorena, ham xamite mtel dogųarųumt. Uĳaĳxeti ųurva gamaĳĳvatare do bimĳare. Do tkva...

Ar xomik nena kogoluncubalu:

— kva dogibaun! Skan nenapes va memaxondinen... iniri... iniri... iniri...

Ua xominak, na ibgars irukule:

— Ham omaneri bere mu nikidit?

Uaxe xami eliku do ua xomepes koiru. xomepek guris gale hemui nosi abuli doves. axa koiires. Ua xominati ureriteri dovu. ua xomepe jin extes do:

— E mance kuni, umçane elikani! Mairine Ua xomina dobokidit...

elikanis aizinu:

— ai vit. Hamui baxii urite gegikvaten. Haote korba kimis na ginonanteri kogoxtaten.

ua xomepes var oxananes, mexiteri elikanii xurulis kodoloves. Hentepei dulyati diodu.

Ua xominak hemindoras xami eliku. Ar na gamusute elikanii urva gamakvatu do imu. elikanis heo dau, heo dau ki nxieri-nxieri ti mui yokidu-gyokidu, ama ua xominas var ekaiinu.

Uça Çxominak ondğeşakis gza muşis naonu. Çkva raķani do skuri diçodudorġun do ġali ar zenis goşitġu. Mele mole jur-sum çuġa ruba ġalis na eķanġaluşeni žķaris komanžinudorġun. Uça Çxominak žķari moşkva na gyulunşeni moyşenudorġun. Birdemineşi nosişa komoxtu do žķaris kvici na var uġun koyaġu. Hem ķele idu, ham ķele idunati mzgaşa var aleġu. Çuġa Çxomina žķaris gondunudorġun! Imçviru do imçviru, xolo sotişe var alu. Birdemineşi gunže do didi ar muntxak na gyakaşasen koxożonu. Na gożulu çxomişi nuķus jur ķeleti xerxepe uġuġu.

Çuġa Çxomina “nuķuxerxi çxomik koķomçķorasen”-ya do koxodgitu, hekole gamastu do žķariş řicişe kextu.

Mzikaşķule zuġaşi kviciş ożiramuşeni xolo kodolimçviru. Gzas, ar çxomişi suris konagu; viġoşi do viġoşi çxomi! Ar mintxanis ķitxu:

— E cuma, ma hakoni var bore. Mendrapeşen mopti. Hamei somei ren?

Çxomik majura ķatape muşis ducoxu:

— Çe, ożķedit, ar çkva xolo...

Uķaçe Uça Çxominaşa goliktu do:

— E cuma, zuġaşe ķaobate moxti!

Majura çxomik:

— Mteli ğali do rubape hak doliben. Ha, moro, bazepeti çançaxepunaşa ulunan.

Çkva majurak:

— Çkunde ħele mundesti ginon mogalen.

Çuťa Çxomina zuğaşe na maluşeni xelaperi rġu.

— Ar çuťa hašo kogopta. Uħaçxe mopta do tkva kelegaħataten.

Maçxomeşi mosa nixiramħatşi mati elegaħataten.

Ar çxomik:

— Ham orapes na ginon ivasen. Haži idi do goxti, ama žħariş ħicişa eşiťaşi mažižileşen iguri. Ham ndğalepes mitis var u�asurams. Ndğas otxo-xut çxomi var çopaşakis va memažħenan.

Uça Çxominak zuğaşi çxomepes konažkuškule xvala-xvala omçvirus kogyoçku. Mzika çkvaşi žkariş picişa keşaxtu. Mjoraşi te mçxvapa rtu. Mjorak Uça Çxominas kaþula gyunçxvinu. Haya Uça Çxominas kai kodažonudortun. Mani-mani do xeleri zuğaşi picis imçvirtuşi “Mtel ğura kala okobižkert. Ala pskiduťaşi ğura mot biduşuna? Ar ndĝas mintukoti, va mintukoti ğura memodgitasen; haya hekonari beciti dulya va ren. Beciti na ren, çkimi ğura do skidala majurapes mus apelenan...”-ya do iduşunu.

Uça Çxominak dido oras hašo mezmoneri va doskidu. Mažižile komoxtu, oçopu do mendoonu. Čuťa Çxominak mažižileşi gunže kikilis patkalamtu, ala var muşletu. Mažižilek şkaşen hešo dolaknudortun... Paři duçvinamtu. Ar çuçuťa çxomis žkariş gale naķo naxondinen! Çxominak muşeburaşi: “Mažižilek ordoşa gemiškuko!”-ya do iduşunu. Mexondinuşeni hemuşi korbas na dolobun žkari do řeni ukoremtu. Hantepe duşuneri mažižiles:

— Muşeni şurite va gemiškum? Ma ğuraşi ğuržuli na iven çxomepeşi bore. Mažižilek mutu va tku, ala guris hašo dolingonu:

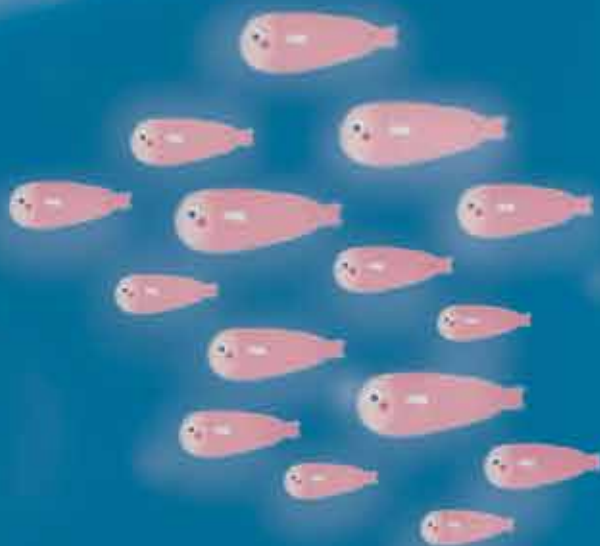
— Uci mot meçam! Ťaxa ma momoĝerdinasen! Ma moþaramitapms do nuķušen gamastvinu ixesaþamsi þea?

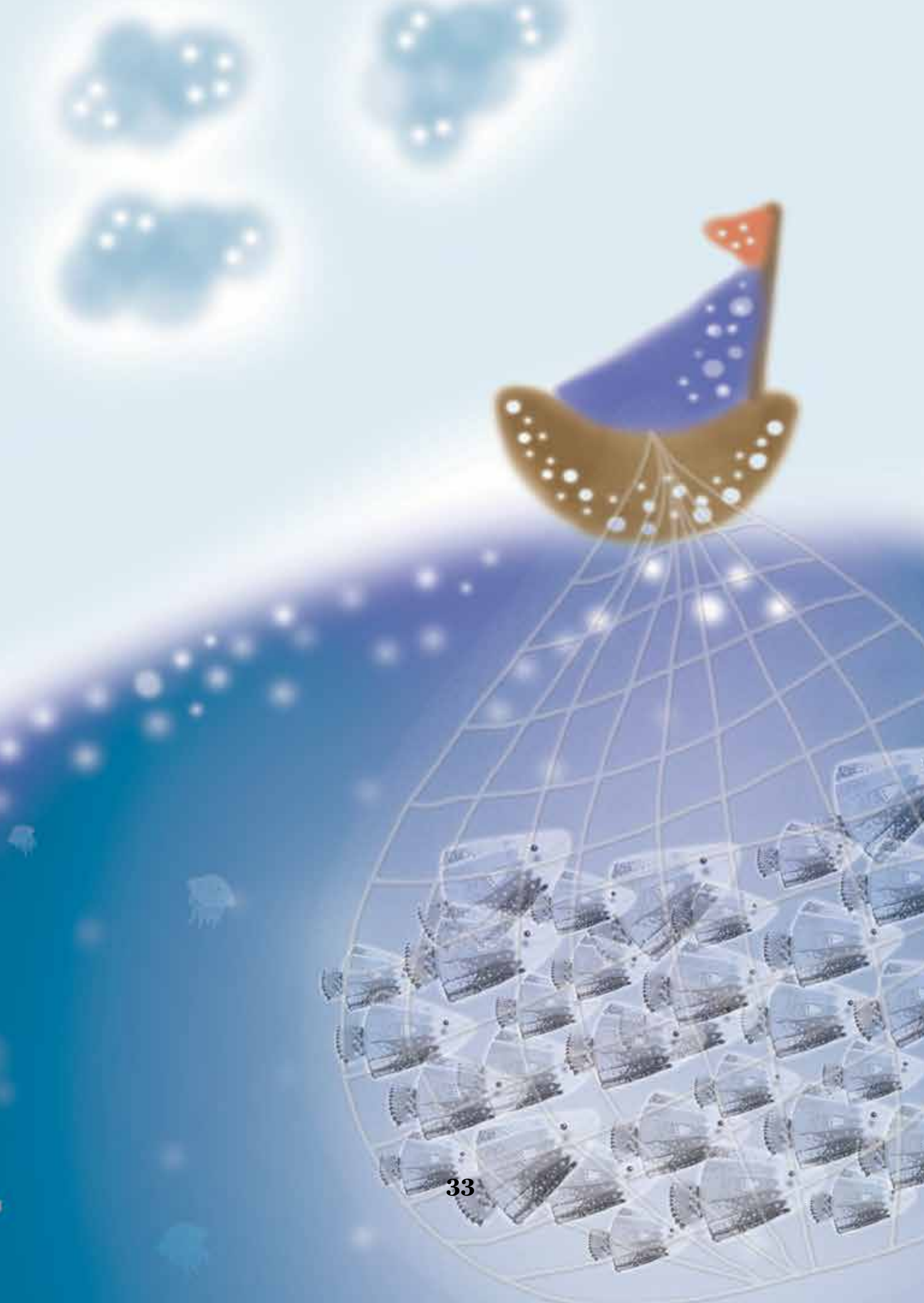
Mendraşen leťa kižiru, mukoti nançeřes. Uça Çxomina “Leťaşa kogamaptitna çkva va mobuçitur”-ya do iduşunu guri muşite.

— Komiçkin, berepe skanişe mionam, ala leťaşa bidatşa ma ğureri řani çkimiti ğuržuliş řurva ivasen. Berepe skani guris va megaçveni?

Hažiti mažižiles konazmonu: “Ti çkimis gobigura. Si ma okçķoma do berepe çkimis açkva çxomi dobuçopare... Ala vaşa komomoĝerdinas! Var, var, mutu var gaxenas si.”

Mažižilek hantepe iduşuntuşi Uça Çxomina na goinsaliku do çkva na var oxankaneřu kořiru. Xolo moixesaþu: “E do doĝurui? Çkva haya mati va maçķomen. Haķo mçipe do gonsalikeri çxomişi oçķomu va mebiķardam!”

“Çe, žiþiliža! Gverdi řurite re. Haži kčkomiko diveťui þea?”-ya zoþontuřakis nena var ařodinu. Nuķu na gonžķu ķala, Uça Çxominak goimvalu do kodolořtu. Mažižile na moğordu koxožonu do Uça Çxominas doloçiřu. Çxomi mexiřteri žķariř ķele uluťu. Žķari omineri, xomula çabrepe muři zuğaři řeni ixis nuktudořtu. Žķaris doloxtu mara var moiřvacuřakis, mažižile mexiřteri komeçiřu do ařvacis geiřķu. Mtel yeri řu do mžķupi řtu. Sotile gza var řtu do obgarinuři sersepe igneťu. Tolepe muři mžķupis gyaguři, ar ģocis elatķobineri nana muřiř na nabgars ar çuçuťa çxomi kožiru. Uça Çxominak konançu:

— E bere, eiseli do ar çare kožiri. ‘Nana nana’-ya do obgarinu mutus fayde var ren?

Çuçuťa çxomik:

— Siti... min ore? ... Va žiromi?... Bĝu...rur. inķiri... inķiri. Nana, çķva řķani ķala maçxomeři mosa varti gemazdas... inķiri... inķiri!...

Uça Çxominak:

— Çķva dogibaĝun, su! Na ren çxomepes oncĝore kogemiťalit!

Çuçuťa çxomi mžika dinžumuřķule Uça Çxominak:

— Mažižile boĝurinare do na ren çxomepe mobuřletinare, ar uřķurinu řuri komoizdan. Ala ipti si kogamagořķvare; varna si dulya oķomixvare.

Çuçuťa çxomik:

— Mo, siti ĝurur do mažižile muço oĝurinare?

Uça Çxominak xami kožiru:

— Doloxendo korba gamabuķvatare. Haži memiuci: Mažižiles axiťinas- ma do hekol-hakol golobuķapar-molobuķaþare. Nuķu gonžķa do ķixi-ķixi ižizinamťařķis siti nuķuřen gamuķaþi.

Çuçuťa çxomik:

— E do, si mu vare?

Uça Çxominak:

— Si çķimi derdi mot zdim. Ham ķaybana va boĝurinařakis var gamabulur.

Uça Çxominak hantepe tku ķala, hekol-hakol goluķaþu-molaķaþu, nantxu-mantxu do mažižiles korba duxiťinu. Çuçuťa çxomi mažižileři korbas aþiko çumerťu. Mažižilek nuķu gonžķu do ķixi-ķixi ožizinus gyoçķu ķala, çuçuťa çxomik kogamuķaþu do zuĝas kodolořtu. Naķo doçunati Uça Çxominaři ambai va moxtu. Mžika çķvaři mažižilek oĝvelikus do oçimořus kogyoçķu. Uķaçe patkalu, amiktu-gamiktu do “çxaþ”-ya do žķaris kodololu. Žķaristi doliçxaþalu. Ala, Uça Çxominařen çķar ambai va moxtu...

Kçini çxomik, meseli doçodinu do viťojur viťoři bere do motali muři:

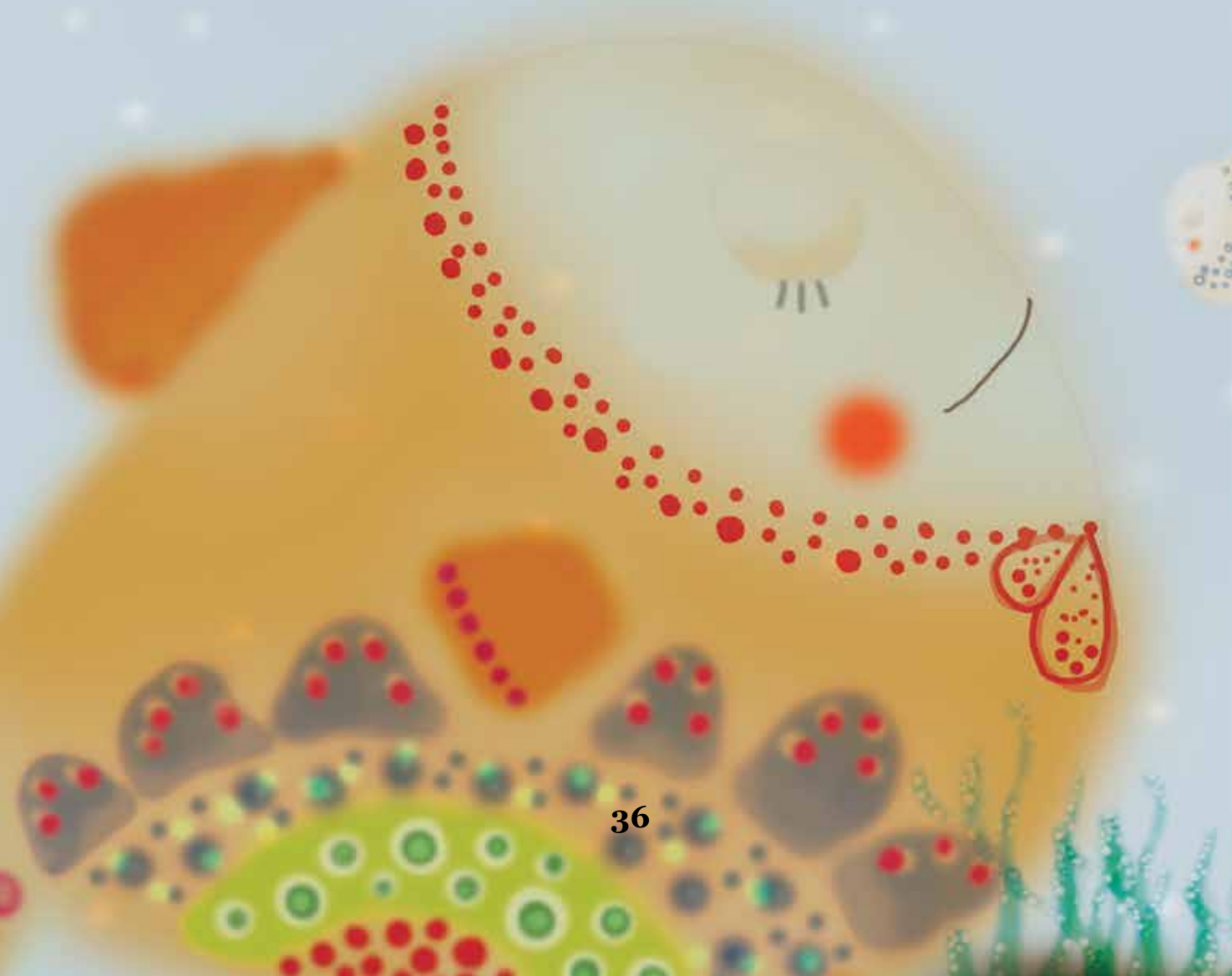
— Çkva onciruř ora komogixtes, çē berepe! Hayde, idit do dincirit!

Berepe do motalepek:

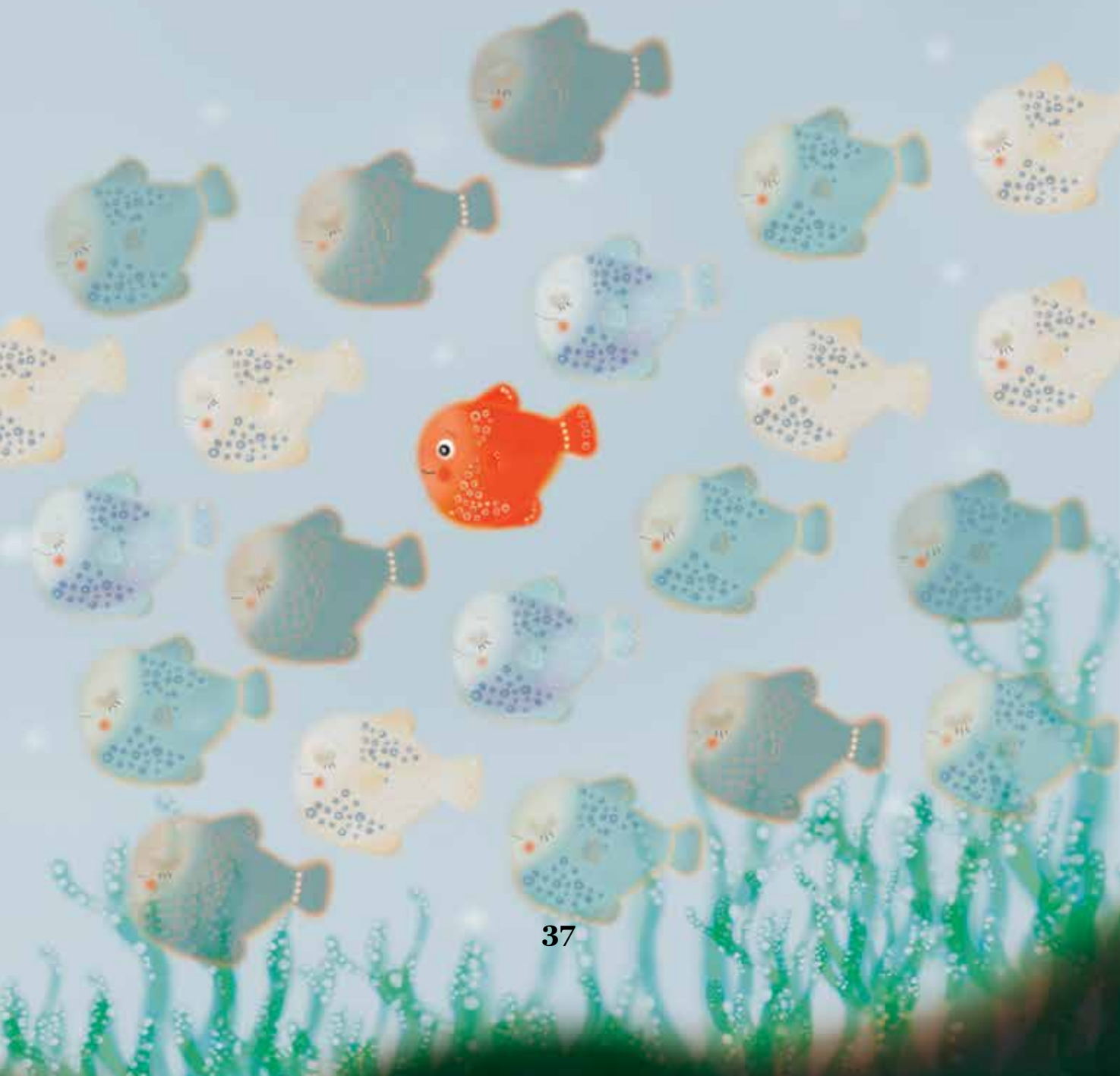
— Nandidi, Çuťa Çxominas mu ađodu, va miřvit?

Kçini çxomik:

— Heati çkva çume lumci... Haři onciruř ora ren. Nciri řai gavan!

Vitoarviŝi do xoroŝi do otxoneidoviŝoxoro uŝa xomi “Siti nciri ai gavas nandidi kuni!”-ya do onciruŝa igzales. Nandidi ncirik mendiudorŝun. Ala uŝa do mita ar xomina muntxa vu, ncirik var iu. umaniŝakis iri zua nazmonu...

Diçodu...

Lazuri Alfabe Çkuni Dobigurat

Aa Arguni	Bb Bułkuci	Cc Coğori	Çç Çxomi	Çç Çağana	Dd Dumçku
Ee Eremi	Ff Feluka	Gg Guri	Ğğ Ğoberi	Hh Hekimi	Ii Ili
Jj Joli	Kk Kudi	Ķķ Ķinçi	Ll Lazuți	Mm Mamuli	Nn Nana
Oo Oxori	Pp Parpali	Ķķ Ķiperi	Qq Qvari	Rr Runzi	Ss Saati
Şş Şuka	Tt Toli	Ŧț Ŧoroci	Uu Urzeni	Vv 10 Vit	Xx Xe
Yy Yali	Zz Zuğa	Žž Ženuri	ƷƷ Ʒxeni	Žž Žižila	

Alfabe çkunis 35 (eçdovitdoxut) bonca uğun, ham boncapeşi 5 (xut) tane nenoni do 30 (eçdovit) taneti uneneli ren. Alfabe çkuniti nena çkuni mançarenan do nena çkuniti nçareri kitabepe maķitxenan. Hayde çe berepe, Lazuri onçaru do okitxu kodobigurat! Nena çkuni boskedinat!

Uça Çxomina çkimi İskenderişeni...

